TIESAS SPRIEDUMS (septītā palāta)

2016. gada 4. februārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Kopienas preču zīme — Regula (EK) Nr. 207/2009 — 23. pants — Licencēšana — Kopienas preču zīmju reģistrs — Licenciāta tiesības celt prasību par preču zīmes pārkāpumu, neraugoties uz to, ka licence nav ievadīta Kopienas preču zīmju reģistrā

Lieta C-163/15

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Oberlandesgericht Düsseldorf* (Federālās zemes Augstākā tiesa Diseldorfā, Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2015. gada 31. martā un kas Tiesā reģistrēts 2015. gada 9. aprīlī, tiesvedībā

Youssef Hassan

pret

Breiding Vertriebsgesellschaft mbH .

TIESA (septītā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja K. Toadere [*C. Toader*], tiesneši A. Prehala [*A. Prechal*] un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*] (referents),

ģenerāladvokāts M. Vatelē [*M. Wathelet*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Breiding Vertriebsgesellschaft mbH* vārdā – *K. Schulze Horn*, *Rechtsanwältin*,

— Vācijas valdības vārdā – *T. Henze* un *J. Kemper*, pārstāvji,

— Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,

— Eiropas Komisijas vārdā – *J. Samnadda* un *T. Scharf*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2015. gada 17. decembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – vācu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Padomes 2009. gada 26. februāra Regulas (EK) Nr. 207/2009 par Kopienas preču zīmi (OV L 78, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "regula") 23. panta 1. punkta pirmā teikuma interpretāciju.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Y. Hassan* un *Breiding Vertriebsgesellschaft mbH* (turpmāk tekstā – "*Breiding*") saistībā ar *Breiding* celtu prasību pret *Y. Hassan* par Kopienas preču zīmes pārkāpumu.

Atbilstošās tiesību normas

3 Regulas preambulas 11. apsvērumā ir noteikts:

"Kopienas preču zīme būtu jāuzskata par īpašumtiesību objektu, kas pastāv atsevišķi no uzņēmumiem, kuru preces vai pakalpojumus tā norāda. Attiecīgi būtu jābūt iespējai to nodot, ņemot vērā nosacījumu, ka svarīgāk ir novērst sabiedrības maldināšanu. Būtu jābūt iespējai to izmantot arī kā galvojumu trešās personas labā un jāpakļauj licencēšanai."

4 Regulas 17. pantā "Nodošana" ir paredzēts:

"1. Kopienas preču zīmi var nodot atsevišķi no uzņēmuma nodošanas attiecībā uz visām vai dažām precēm vai pakalpojumiem, uz ko tā ir reģistrēta.

2. Visa uzņēmuma nodošana ietver Kopienas preču zīmes nodošanu, izņemot, ja saskaņā ar tiesību aktu, kas nodošanu reglamentē, ir vienošanās par pretējo vai pastāv apstākļi, kas skaidri liek rīkoties citādi. Šo noteikumu piemēro attiecībā uz līgumsaistībām par uzņēmuma nodošanu.

[..]

5. Pēc vienas puses lūguma nodošanu ievada reģistrā un publicē.

6. Kamēr nodošana nav ievadīta reģistrā, tiesību pārņēmējs nevar izmantot no Kopienas preču zīmes reģistrācijas izrietošās tiesības.

[..]"

5 Saskaņā ar regulas 19. pantu "Tiesības *in rem*":

"1. Kopienas preču zīmi neatkarīgi no saistībām var sniegt kā galvojumu, un tā var būt tiesību *in rem* subjekts.

2. Pēc vienas puses lūguma 1. punktā minētās tiesības ievada reģistrā un publicē."

6 Regulas 22. pantā "Licencēšana" ir noteikts:

"1. Kopienas preču zīmi var licencēt attiecībā uz dažām vai visām precēm vai pakalpojumiem, uz kuriem tā ir reģistrēta, un visā Kopienā vai kādā tās daļā. Licence var būt izņēmuma vai vienkārša.

[..]

3. Neskarot licences līguma noteikumus, licenciāts var celt prasību par Kopienas preču zīmes pārkāpumu tikai tad, ja tās īpašnieks tam piekrīt. Tomēr izņēmuma licences licenciāts var šādu prasību celt, ja preču zīmes īpašnieks pēc oficiāla paziņojuma saņemšanas zināmā laikā pats to neuzsāk.

4. Lai saņemtu kompensāciju par ciestiem zaudējumiem, licenciātam ir tiesības iestāties Kopienas preču zīmes īpašnieka celtā prasībā par preču zīmes pārkāpumu.

5. Pēc vienas puses lūguma licences piešķiršanu vai nodošanu attiecībā uz Kopienas preču zīmi ievada reģistrā un publicē."

7 Regulas 23. pantā "Sekas attiecībā uz trešajām personām" ir paredzēts:

"1. Šīs regulas 17., 19. un 22. pantā minētās juridiskās darbības saistībā ar Kopienas preču zīmi visās dalībvalstīs rada sekas attiecībā uz trešajām personām tikai pēc šo darbību ievadīšanas reģistrā. Tomēr šādas darbības pirms to ievadīšanas reģistrā rada sekas attiecībā uz trešajām personām, kas ir ieguvušas tiesības uz preču zīmi pēc attiecīgās darbības datuma, zinot par darbību tiesību iegūšanas brīdī.

2. Šā panta 1. punktu nepiemēro attiecībā uz personām, kuras iegūst Kopienas preču zīmi vai ar to saistītas tiesības, nododot visu uzņēmumu vai ar citādu vispārēju nodošanu.

[..]"

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

8 Kopš 2011. gada 2. janvāra *Breiding* ir Kopienas preču zīmju reģistrā (turpmāk tekstā – "reģistrs") neievadītas licences licenciāte Kopienas vārdiskai preču zīmei "ARKTIS", kas 2002. gada 15. augustā pieteikta reģistrācijai un 2004. gada 11. februārī reģistrēta ar numuru CTM 002818680, kuras īpašniece ir *KBT & Co. Ernst Kruchen agenzia commerciale sociétà* un kuras reģistrācija tostarp attiecas uz gultas veļu un segām. Licences līgumā ir paredzēts, ka *Breiding* pienākums ir savā vārdā celt prasību par šīs preču zīmes pārkāpumu.

9 *Y. Hassan* ir *OVL Onlinevertrieb & -logistik GmbH & Co. KG* direktors, kura 2010. gada 1. maijā pārņēma tā pārvaldītu viena dalībnieka uzņēmumu. Šie uzņēmumi attiecīgi 2009. gada 27. oktobrī un 2012. gada 30. oktobrī tīmekļa vietnē "schoene-traeume.de" piedāvāja dažādas dūnu segas "Arktis 90", "Arktis 90 HS" un "innoBETT selection Arktis".

10 Pēc pirmajiem piedāvājumiem un sabiedrības, kas tajā laikā bija preču zīmes "ARKTIS" licences licenciāte, nosūtītā brīdinājuma *Y. Hassan* 2010. gada 3. februārī parakstīja aktu ar nosaukumu "atturēšanās deklarācija", ar ko viņš apņēmās atturēties no apzīmējuma "Arktis" izmantošanas gultas veļai, pretējā gadījumā uzņemoties maksāt līgumsodu pēc licenciāta brīva ieskata.

11 Pirmās instances tiesa, kurā *Breiding* cēla prasību, konstatēja, ka šī vienošanās ir spēkā, un uzdeva *Y. Hassan* sniegt informāciju un izņemt no tirdzniecības preces, kas rada tiesību pārkāpumu, lai tās iznīcinātu, kā arī piesprieda viņam atlīdzināt zaudējumus.

12 Šo nolēmumu *Y. Hassan* pārsūdzēja iesniedzējtiesā, kas uzskata, ka šīs apelācijas sūdzības iznākums ir atkarīgs no tā, vai *Breiding*, kuras rīcībā atbilstoši licences līgumam ir regulas 22. panta 3. punktā prasītā preču zīmes īpašnieka piekrišana, var celt prasību par minētās preču zīmes pārkāpumu, ja licence nav ievadīta reģistrā.

13 Minētā tiesa norāda, ka iepriekšējā nolēmumā tā ir spriedusi, ka regulas 23. panta 1. punkta pirmajā teikumā ir reglamentēta tikai labticīga iegūšana. Tā norāda, ka atbilstoši tikai gramatiskai šīs normas interpretācijai, kurā ir vispārīgi noteikts, ka regulas 17., 19. un 22. pantā paredzētās darbības saistībā ar

Kopienas preču zīmi visās dalībvalstīs rada sekas attiecībā uz trešajām personām tikai pēc šo darbību ievadīšanas reģistrā, šajās darbībās patiešām varētu tikt iekļautas licenciāta par pārkāpumiem celtās prasības. Tomēr tās skatījumā, tā kā šī 1. punkta otrais teikums un nākamais punkts attiecas tikai uz labticīgu iegūšanu, minētās normas sistēmiskā interpretācija liek domāt, ka tas pats attiecas uz pirmo teikumu.

14 Tā atzīmē, ka kāda Spānijas tiesa tomēr ir uzskatījusi, ka licenciāts prasību pret trešām personām var celt tikai pēc licences ievadīšanas reģistrā.

15 Turklāt iesniedzējtiesa norāda, ka, ja tiek uzskatīts, ka licenciāta tiesību īstenošana ir atkarīga no licences ievadīšanas reģistrā, rodas jautājums, vai nereģistrēts licenciāts var savā vārdā uz pārstāvības pamata īstenot preču zīmes īpašnieka tiesības, kas atbilstoši Vācijas tiesībām būtu atļauts ar konkrētiem nosacījumiem, kuri šajā lietā ir izpildīti.

16 Šajos apstākļos *Oberlandesgericht Düsseldorf* (Federālās zemes Augstākā tiesa Diseldorfā, Vācija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai [regulas] 23. panta 1. punkta pirmais teikums nepieļauj, ka prasību saistībā ar Kopienas preču zīmes pārkāpumu ceļ licenciāts, kurš nav ievadīts [..] reģistrā?

2) Ja tiek sniegta apstiprinoša atbilde, – vai [regulas] 23. panta 1. punkta pirmais teikums nepieļauj valsts tiesisko praksi, atbilstoši kurai licenciāts uz pārstāvības pamata savā vārdā (“Prozessstandschaft”) var īstenot preču zīmes īpašnieka tiesības attiecībā pret pārkāpuma izdarītāju?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

17 Uzdodot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai regulas 23. panta 1. punkta pirmais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka licenciāts nevar celt prasību par Kopienas preču zīmes, kas ir licences priekšmets, pārkāpumu, ja licence nav ievadīta reģistrā.

18 No regulas 23. panta 1. punkta pirmā teikuma, saskaņā ar kuru “17., 19. un 22. pantā minētās juridiskās darbības saistībā ar Kopienas preču zīmi visās dalībvalstīs rada sekas attiecībā uz trešajām personām tikai pēc šo darbību ievadīšanas reģistrā”, izriet, ka šīs minētās juridiskās darbības ir Kopienas preču zīmes nodošana, tiesību *in rem* nodibināšana uz to un licences piešķiršana. Šo teikumu lasot atsevišķi, tas varētu tikt interpretēts tādējādi, ka licenciāts, ja licence nav ievadīta reģistrā, attiecībā pret trešajām personām, tostarp pret preču zīmes pārkāpēju, nevar atsaukties uz tiesībām, kas ar to piešķirtas.

19 Tomēr, lai interpretētu Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās teksts, bet arī tās konteksts un ar tiesisko regulējumu, kurā tā ir ietverta, izvirzītie mērķi (spriedumi *Brain Products*, C-219/11, EU:C:2012:742, 13. punkts, un *Lanigan*, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).

20 Par regulas 23. panta 1. punkta pirmā teikuma kontekstu vispirms ir jānorāda, ka šī punkta otrais teikums vājina šajā pirmajā teikumā minēto noteikumu attiecībā uz “trešajām personām, kas ir ieguvušas tiesības” uz preču zīmi pēc attiecīgās juridiskās darbības datuma, zinot par darbību tiesību iegūšanas brīdī. Savukārt šā 23. panta 2. punkts ir atkāpe no šī noteikuma attiecībā uz “personām, kuras iegūst Kopienas preču zīmi vai ar to saistītas tiesības”, nododot visu uzņēmumu vai ar citādu vispārēju nodošanu. Tādējādi gan gramatiskā, gan sistēmiskā regulas 23. panta 1. un 2. punkta interpretācija pauž atbalstu idejai, ka šī panta mērķis kopumā ir reglamentēt regulas 17., 19. un 22. pantā paredzēto juridisko darbību sekas attiecībā uz trešajām personām, kurām ir vai var būt tiesības uz Kopienas preču zīmi.

21 Turpinājumā ir jākonstatē, ka regulas II sadaļas 4. iedaļas, kurā ir iekļauts regulas 23. pants, nosaukums ir "Kopienas preču zīmes kā īpašumtiesību objekti". Līdz ar to visi šīs iedaļas panti ietver noteikumus par Kopienas preču zīmēm kā īpašumtiesību objektiem. Kā izriet no regulas preambulas 11. apsvēruma, tā tas ir arī attiecībā uz regulas 17., 19. un 22. pantu. Kā savu secinājumu 21. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, šie panti attiecas uz darbībām, kuru kopsaucējs ir tas, ka to mērķis vai sekas ir radīt vai nodot tiesības uz preču zīmi.

22 Visbeidzot, ir jānorāda, ka regulas 22. panta 3. punkta pirmajā teikumā paredzētās licenciāta tiesības celt prasību par Kopienas preču zīmes pārkāpumu, neskarot licences līguma noteikumus, ir pakļautas vienīgi tās īpašnieka piekrišanai.

23 Tāpat ir jākonstatē, ka atbilstoši regulas 22. panta 5. punktam licences ievadīšana reģistrā notiek pēc vienas puses lūguma. Tomēr šajā pantā – tāpat kā regulas 19. pantā – nav ietverts tāds regulas 17. panta 6. punktam analoģisks noteikums, atbilstoši kuram, "kamēr nodošana nav ievadīta reģistrā, tiesību pārņēmējs nevar izmantot no Kopienas preču zīmes reģistrācijas izrietošās tiesības".

24 Turklāt regulas 17. panta 6. punktam nebūtu nozīmes, ja regulas 23. panta 1. punkts būtu jāinterpretē tādējādi, ka tas liedz attiecībā pret visām trešajām personām pamatoties uz visām regulas 17., 19. un 22. pantā minētajām juridiskajām darbībām, kamēr tās nav ievadītas reģistrā.

25 Attiecībā uz regulas 23. panta 1. punkta pirmajā teikumā paredzētā noteikuma mērķi ir jāuzskata, ka, ņemot vērā šā sprieduma 20. un 21. punktā konstatēto, regulas 17., 19. un 22. pantā paredzēto un reģistrā neievadīto juridisko darbību seku neesamība attiecībā uz trešajām personām ir noteikta, lai aizsargātu personu, kurai ir vai var būt tiesības uz Kopienas preču zīmi kā īpašumtiesību objektu. No minētā izriet, ka regulas 23. panta 1. punkta pirmais teikums nav piemērojams tādā situācijā kā pamatlietā, kurā trešā persona, pārkāpjot preču zīmi, pārkāpj ar Kopienas preču zīmi pārkāptās tiesības.

26 Ņemot vērā visus šos apstākļus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka regulas 23. panta 1. punkta pirmais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka licenciāts var celt prasību par Kopienas preču zīmes, kas ir licences priekšmets, pārkāpumu, lai gan licence nav ievadīta reģistrā.

27 Ievērojot uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, uz otro jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

28 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (septītā palāta) nospriež:

Padomes 2009. gada 26. februāra Regulas (EK) Nr. 207/2009 par Kopienas preču zīmi 23. panta 1. punkta pirmais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka licenciāts var celt prasību par Kopienas preču zīmes, kas ir licences priekšmets, pārkāpumu, lai gan licence nav ievadīta Kopienas Preču zīmju reģistrā.

[Paraksti]